**СПРАВКА**

**ЗА ОТРАЗЯВАНЕ НА ПОСТЪПИЛИТЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ И СТАНОВИЩА ОТ ОБЩЕСТВЕНИТЕ КОНСУЛТАЦИИ ПО ПРОЕКТ НА НАРЕДБА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА НАРЕДБА № Н-13 ОТ 2019 Г. ЗА СЪДЪРЖАНИЕТО, СРОКОВЕТЕ, НАЧИНА И РЕДА ЗА ПОДАВАНЕ И СЪХРАНЕНИЕ НА ДАННИ ОТ РАБОТОДАТЕЛИТЕ, ОСИГУРИТЕЛИТЕ ЗА ОСИГУРЕНИТЕ ПРИ ТЯХ ЛИЦА, КАКТО И ОТ САМООСИГУРЯВАЩИТЕ СЕ ЛИЦА**

| № | **Дата и начин на постъпване на становището** (официално, по ел. поща, чрез Портала за обществени консултации и т.н.) | **Име на лице/наименование ЮЛ** | **Декларирани данни дали лицето действа от свое име или защитава позиция от името на друго лице/група лица** | **Предложения и становища** | **Приети/ неприети** | **Мотиви** |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | **Получено на Портала за обществени консултации на 23.08.2026 г. 04:19** | **Даниел Топалов** | ☒ Лицето действа от свое име<br>☐ Лицето защитава позиция от името на друго лице/група лица: …. | 1. § 3 изменя само т. 5 от Указанията и оставя т. 4 несъобразена, с което декларацията за новото задължено лице не може да бъде приета<br>Разпоредба: § 3 (Приложение № 2, Указания за попълване на декларация образец № 3), във връзка с § 1 (чл. 4, ал. 2, т. 8).<br>С § 1 се създава ново задължено лице — манастирът „Свети великомъченик Георги Зограф“ в Света Гора, Атон, Република Гърция. За разлика от всички останали задължени лица по чл. 4, ал. 2 (училища, висши училища, Агенция за социално подпомагане, Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“, Агенция за бежанците, общини), това лице е установено извън територията на Република България и не | **Не се приема** | За манастира е направено вписване в регистър БУЛСТАТ и не е необходимо издаването на служебен номер от Националната агенция за приходите, съответно допълнение в т. 4 от Указанията за попълване на декларация образец № 3. |

| | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | | | | разполага с ЕИК по БУЛСТАТ, нито с ЕИК по Закона за търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел.<br><br>Действащата т. 4 от Указанията за попълване на декларация образец № 3 предвижда в полето „Код на задълженото лице“ единствено „ЕИК по БУЛСТАТ (ЕИК по ЗТРРЮЛНЦ)“, без възможност за служебен номер, издаден от Националната агенция за приходите — за разлика от т. 4 от Указанията за попълване на декларация образец № 1, която изрично допуска и служебен номер. Съгласно чл. 11, ал. 1 от Наредба № Н-13 не се приемат декларации, които не съдържат ЕИК по БУЛСТАТ/ЕИК по ЗТРРЮЛНЦ.<br><br>Резултатът е, че задължението по § 1 е нормативно създадено, но технически неизпълнимо: декларацията подлежи на отказ за приемане още на входа. С това заявената в мотивите цел — „да се създаде правна сигурност за определен кръг здравноосигурени лица“ и „да се избегнат празноти“ — остава непостигната, а актът не отговаря на изискването за яснота и определеност по чл. 9, ал. 1 от Закона за нормативните актове.<br><br>Предложение № 1. В § 3 се създава нова т. 1 (съответно съществуващият текст на § 3 става т. 2) със следното съдържание:<br><br>„1. В т. 4 думите „ЕИК по БУЛСТАТ (ЕИК по ЗТРРЮЛНЦ) на лицето, клона, поделението“ се заменят с „ЕИК по БУЛСТАТ (ЕИК по ЗТРРЮЛНЦ) или служебен номер, издаден от Националната агенция за приходите, на лицето, клона, поделението“.“ | | |

| | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | **Получено на Портала за обществени консултации на 23.08.2026 г. 04:19** | **Даниел Топалов** | ☒ Лицето действа от свое име<br>☐ Лицето защитава позиция от името на друго лице/група лица: …. | 2. § 3 създава код 59, но не го включва в т. 11 „Доход“, поради което декларацията не може да бъде попълнена коректно<br>Разпоредба: § 3 (Приложение № 2, Указания за попълване на декларация образец № 3, т. 11 „Доход“).<br>Действащата т. 11 от Указанията предвижда, че в полето „Доход“ се попълва „дохода по чл. 40, ал. 4а от ЗЗО за лицата с код 52, 53, 55, 56, 57 и 58 в т. 5 Вид осигурен“. Изброяването е изчерпателно и поименно по кодове. Проектът създава нов код 59, но не го добавя към това изброяване.<br>Следствието е, че за лицата по чл. 40, ал. 3, т. 11 от Закона за здравното осигуряване Указанията не определят на каква база се попълва полето „Доход“, а оттам остава без основа и полето „Процент вноска“ по т. 12. Определянето на осигурителния доход не може да бъде оставено на тълкуване по аналогия при акт, който урежда съдържанието на данни, постъпващи в информационна система с автоматизиран контрол.<br>Предложение № 2. В § 3 се създава нова точка със следното съдържание:<br>„В т. 11, второ тире, думите „за лицата с код 52, 53, 55, 56, 57 и 58 в т. 5 Вид осигурен“ се заменят с „за лицата с код 52, 53, 55, 56, 57, 58 и 59 в т. 5 Вид осигурен“.“ | **Приема се** | Предложението е отразено в § 3 от проекта. |
| | **Получено на Портала за обществени консултации на** | **Даниел Топалов** | ☒ Лицето действа от свое име<br>☐ Лицето защитава позиция от името на друго лице/група лица: …. | 3. § 2, т. 2 запазва хартиената форма на декларация образец № 9, без каквато и да е обосновка в мотивите, при положение че | **Не се приема** | Предложената промяна с проекта на наредба е свързана с възможността |

| | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | **23.08.2026 г. 04:19** | | | доводите за образец № 8 важат за нея в по-голяма степен<br>Разпоредба: § 2, т. 2 (чл. 8, ал. 1, т. 7).<br>Действащата т. 6 на чл. 8, ал. 1 урежда съвместно двете декларации: „декларации образец № 8 и 9 се подават на хартиен носител“. Проектът ги разделя — образец № 8 се отваря за електронно подаване с квалифициран електронен подпис, а образец № 9 се обособява в нова т. 7 с формулировка „се подава на хартиен носител“.<br>Мотивите обосновават облекчението за образец № 8 с това, че задължените лица „нямат възможност да отидат на място в компетентната териториална дирекция на Националната агенция за приходите“. Декларация образец № 9 се подава по чл. 2, ал. 8 от лицата, които еднократно заплащат 12 здравноосигурителни вноски за възстановяване на здравноосигурителни права по реда на чл. 40а, ал. 3 от Закона за здравното осигуряване. Тази категория по своята законова дефиниция обхваща лица, пребивавали извън страната, тоест лица, за които невъзможността да се яви лице на място в териториална дирекция е не хипотетична, а правопораждащият факт на самото задължение. Идентичният довод, приет за достатъчен за образец № 8, се отнася до образец № 9 с по-голяма сила.<br>Мотивите не съдържат нито едно изречение относно образец № 9 и не обосновават различното третиране. Това е несъответствие между мотивите и текста на акта по смисъла на чл. 28, ал. 2, т. 1 и 2 от Закона за нормативните актове: разпоредба, която се съдържа в проекта, не е обхванатa от изложените причини и цели.<br>Предложение № 3. § 2, т. 2 се изменя така: | | Декларация обр. № 8 да се подава, освен на хартиен носител, и по електронен път чрез използване на квалифициран електронен подпис на подателя. Тази промяна, освен с изменение в наредбата, е свързана и с промяна в софтуерните продукти на НАП. По отношение на Декларация обр. №9 по същество няма промяна за начина на подаването ѝ. Тази декларация се подава от сравнително тесен кръг лица, като през 2025 г. са подадени 116 бр. и с наредбата не е предвидена възможност за подаването ѝ по електронен път. Във връзка с направеното предложение ще бъде разгледана възможността в бъдеще да се реализира подаването на Декларация обр. №9 и по електронен път. |

| | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | | | | „2. Създава се т. 7:<br>„7. декларация образец № 9 се подава на хартиен носител или по електронен път чрез използване на квалифициран електронен подпис на подателя.“.“ | | |
| | **Получено на Портала за обществени консултации на 23.08.2026 г. 04:19** | **Даниел Топалов** | ☒ Лицето действа от свое име<br>☐ Лицето защитава позиция от името на друго лице/група лица: …. | 4. § 4 придава обратна сила на акта, без да урежда срока за подаване на данните за изтеклите месеци<br>Разпоредба: § 4 (Заключителна разпоредба), във връзка с § 1 (чл. 4, ал. 2).<br>Наредбата се предвижда да влезе в сила от 1 август 2026 г., а е публикувана за консултация на 14 август 2026 г. със срок до 28 август 2026 г. Съгласно чл. 4, ал. 2 декларация образец № 3 се подава до 20 дни след края на месеца, за който се отнасят данните. При това положение към момента на обнародването на наредбата срокът за подаване на данните за август 2026 г., а вероятно и за следващ месец, ще е изтекъл или ще изтича, при все че задължението не е съществувало и обективно не е могло да бъде изпълнено.<br>Съгласно чл. 14, ал. 1 от Закона за нормативните актове обратна сила се дава само по изключение, а съгласно чл. 14, ал. 3 не може да се дава обратна сила на разпоредби, които предвиждат санкции. Наредбата не предвижда санкции пряко, но чрез обратното си действие поставя задълженото лице в положение на просрочие по разпоредби, които предвиждат административнонаказателна отговорност за неподадени в срок данни. Целта, посочена в мотивите — запазване на правата на здравноосигурените лица — се постига изцяло и без този резултат, ако бъде уреден срок за първоначалното подаване. | **Не се приема** | С §18 от Закона за бюджета на Националната здравноосигурителна каса за 2026 г. (Обн., ДВ, бр. 68 от 28.07.2026 г.) са приети промени в Закона за здравото осигуряване.<br>Допълнението в чл. 40, ал. 3 от с.з. е в сила от 01.08.2026 г., т.е. към тази дата за визираните лица е необходимо да е уреден ред както за подаване на декларациите, така и за тяхното коригирани или заличаване.<br><br>С направеното от Вас предложение се създава ред за еднократно подаване на декларациите за месец август - в срок до 20 дни след края на месеца на обнародването. Следва да се има предвид, че в много случаи от практиката се налага коригиране или заличаване на приети |

| | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | | | | Предложение № 4. Създава се нов § 4 (съответно досегашният § 4 става § 5) със следното съдържание:<br>„§ 4. Данните с декларация образец № 3 за лицата по чл. 4, ал. 2, т. 8 за месеците от август 2026 г. до месеца на обнародване на тази наредба в „Държавен вестник“ включително се подават в срок до 20 дни след края на месеца на обнародването.“ | | декларации с некоректни данни. |
| | **Получено на Портала за обществени консултации на 23.08.2026 г. 04:19** | **Даниел Топалов** | ☒ Лицето действа от свое име<br>☐ Лицето защитава позиция от името на друго лице/група лица: …. | 5. Наредбата задължава подаване на данни за „монасите — български граждани“, без да предвижда служебна проверка на гражданството<br>Разпоредба: § 1 (чл. 4, ал. 2, т. 8).<br>Кръгът на лицата, за които се дължат вноски за сметка на държавния бюджет, е определен в § 1 чрез два признака — монашеско положение в конкретния манастир и българско гражданство. Проектът възлага подаването на данните изцяло на задълженото лице, без да предвижда какъвто и да е механизъм за проверка на втория признак, който е единственият обективно проверим по данни, с които държавата вече разполага.<br>Българското гражданство е данна, събирана и поддържана от първичен администратор в Национална база данни „Население“. Съгласно чл. 2, ал. 1 от Закона за електронното управление административните органи не могат да изискват представянето или доказването на вече събрани или създадени данни, а са длъжни да ги съберат служебно от първичния администратор на данните или от централен администратор на данни. Служебната проверка едновременно освобождава задълженото лице от доказване и осигурява, че разход за сметка на държавния бюджет се | **Не се приема** | В чл. 40, ал. 3, т. 11 от ЗЗО законодателят изрично е определил кръга на лицата, които попадат в обхвата ѝ, като е необходимо да бъдат изпълнени кумулативно двете условия: лицата да бъдат с българско гражданство и същевременно да са монаси от манастира „Свети великомъченик Георги Зограф“ в Света Гора, Атон - Република Гърция.<br>С оглед посоченото, задължението на НАП да извърши служебна проверка, доколко лицето е български гражданин, произтича пряко от разпоредбата на закона и не е необходимо създаването на изрична разпоредба в наредбата. |

| | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | | | | извършва въз основа на проверено, а не на декларирано основание. Тя постига това и без обработване на каквито и да е допълнителни данни, разкриващи религиозни убеждения по смисъла на чл. 9 от Регламент (ЕС) 2016/679, което е и решението с най-ниска намеса.<br>Предложение № 5. В чл. 4 (съответно в разпоредбата, уреждаща реда за подаване на декларация образец № 3, при преномериране в хода на процедурата) се създава нова алинея със следното съдържание:<br>„За лицата, за които се подават данни по ал. 2, т. 8, Националната агенция за приходите установява служебно наличието на българско гражданство за периода, за който се отнасят данните, по реда на чл. 2, ал. 1 от Закона за електронното управление.“ | | |
| | **Получено на Портала за обществени консултации на 23.08.2026 г. 04:19** | **Даниел Топалов** | ☒ Лицето действа от свое име<br>☐ Лицето защитава позиция от името на друго лице/група лица: …. | 6. Техническа бележка<br>В мотивите, раздел „Причини, които налагат разработването на проекта на нормативен акт“, изразът „направени с § 18 § 19 от преходните и заключителните разпоредби“ е непълен — липсва съюз или препинателен знак между двете препратки. В същия раздел изразът „доколко предвидените промени са изцяло в интерес на лицата“ следва да се чете „доколкото“, а в раздел „Информация за проведените обществени консултации“ — „проекта на Наредба се разглеждане от Надзорен съвет“ следва да се чете „се разглежда от Надзорния съвет“.<br>_____<br>На основание чл. 26, ал. 5 от Закона за нормативните актове моля всяко от изложените по-горе възражения, бележки и предложения да бъде разгледано и отразено в справката за постъпилите предложения като отделна позиция, по посочения пореден номер, с изрични самостоятелни мотиви за | **Приема се**<br><br>**Приема се** | Отразено е в мотивите. |

| | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | | | | приемането или отхвърлянето му, без обединяване или общ отговор по няколко точки.<br>При квалификация „приема се“ моля да бъде посочен конкретният текст от акта, в който предложението е отразено — съответно параграф, член, алинея и точка, а при изменение в приложение — номерът на приложението и точката от указанията.<br>Уточнявам, че отбелязване „приема се по принцип“, при което текстът на акта остава непроменен, ще бъде тълкувано от подателя като неприемане по смисъла на чл. 26, ал. 5 от Закона за нормативните актове, което поражда задължение за мотивирана обосновка.<br>Уведомявам, че при отразяване на бележките без самостоятелни мотиви по всяка позиция или при квалификация „приема се по принцип“ без посочен изменен текст, изложените предложения ще бъдат подадени повторно като предложение по чл. 107, ал. 1 от Административнопроцесуалния кодекс, по което на основание чл. 118 АПК се дължи мотивирано произнасяне в двумесечен срок със съобщаване на подателя. | | |